

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szeredán 23. Aprilisben. 1788.

Hadi - környülállások.

A' Politikusoknak ezer 's meg ezer bal-vélekedései, a' Muzka Udvar ellen, mennyi fok hamis híreknek származására nem szolgáltatának vala alkalmatóságot? és imé minden kéfédelemnek tsak a' Télnek rend-kivül való keménysége vala az oka; és az azután következett fáros utaknak járhatalansága okozta vala a' Bukovinai Muzka Sergek' edgyesülésé-is; mely Muzka Sergek már nem tsak edgyesítettek a' miéinkel, sőt keményen a' munkához-is készültetek; melyről minden órán ujj hírek tsendittik fuleinket.

— Most nagyon éppen azon kellemetes idő, melyben a' hadi-tűz mellé rakott réz-szakok forrni kezdettének. Azon 24 ezer hadi-nép, mely Bétsben és körül fekszik vala mind eddig, már a' múlt héten le-takaradott; ritka napja, hogy a' Dunán le-felé hajóházi fegyveres Népek' Seregét ne szemléljünk. — Noha a' Monárkha jelen nintsen-is, még-is minden héten jönnek Kurírok a' Tábortól; kik azon örvendetes híreket hozzák, hogy mind ő Felsége, mind *Ferentz* fő Hertzeg kívánt egészségben vannak; hogy ő Felsége minden nehézségeket és veszedelmeket számba sem vévén, minden készüléteket a' maga fczemeivel kíván meg-tekinteni az igaz. Mindenüt *F. M. Lásci* és *G. Kinszki* Uraktól késértetik; és az iratik, hogy mióltától fogva a' Tábornál nagyon, edgy 24 órából-is 5-nél többet még nem fordított a' nyugalomra, sőt sokszor csak 4-et. Jó reggel pennával dolgozik a' maga Vezéreivel, a' napnak középső részét a' Sergeknek és készüléteknek vizsgálásában tölti, estve pedig olvassa és expedálja a' Bétsből nagy tsomonként hozzá érkezett Irásokat. Némellyek ugy vélekednek, hogy a' jelen való időben ő Felsége a' Bukovinai Tábornak meg-tekintésére ment volna. Még edgy más kérdésekre-is meg-felelt az idő a' Politikusoknak t. i. miért, hogy *Herbert* Urat a' Konstantzinápolyi fogságból el-botsátották, *Bulgakov* Urat nem? Mind a' kettő szabad lábon nagyon; *Herbert* Ur nem sok idő alatt Bétsbe váratik, *Bulgakov* Urat pedig (a' mint írják) Fébr. 20-dikán a' Beszszarábiába indult Török Sergek jó őrizet alatt vitték-el magokkal az általa adásra. Hogy azon ellenkezések, melyek a' Muszka Kormány-székből tapasztaltattak és minden Le-

velek által közönségsé tétettek, leg-kifsebbnyire-is az Auszriai Udvar nem illetik; arról már most mindenek meg-győzöttetve lenni láttatnak. — A' múlt héten Szombaton érkezék meg a' N. M. T. Sergebéli Hadnagy Gyárfás Ur Kurir képeben a' Táborból, ki a' F. Monárkhának minden ezüst készületét vissza hozta; és már most bizonyosok vagyunk benne, hogy némely Leveleknek azon tudósítások, hogy ő Felsége Bükovinába indult volna, nem igaz. — Minek-előtte ő Felsége a' Táborhoz indult volna, az iratik, hogy azt kérdezté volna ama fok győzedelmi koszorokkal ékes őreg fő Vezér Laudon ő Felségétől: hogy Belgrádnak meg-vételében inkább kívánna Népet veszteni, vagy ennek kedvezésével a' költségnek nem kedvezni? melyre ő Felsége azt felelte: akár mennyiben kerüljön különbben; de a' magam népemnek kedvezni akarok. — Némely Levelekben már az iratik, hogy Belgrádot a' Danán készült (Batteriákon) ostromló-állásokon kezdték volna ostromolni, mellyek közül edgyet a' Törökök őszve-lődözvén, edgy néhány 100 Pattantyusaink el-vesztének volna; de ezeket mi annál bizonyosabb költeményeknek tartjuk, mennél több fzerentsénk vagyon az onnan érkezett Kurirokhoz. Belgrádnak hogy minden eleségre és segittségre való közönsülése el-rekefztetett az igaz, hogy a' múlt héten u. m. 18 dikban a' tüzzel való ostromhoz kezdettenek, azt a' meg-határozott hadi-parantsolatokból és a' készületből tudjuk, és rövid nap bizonyos-hallunk felölle. — Fő igazgató Vezér Lásci Urnak edgy (Jágerét) Vadászfzát, nem lévén olly jól szaladó Paripája, mint az előtte szaladonak, a' Törökök el-fogták, és ugy iratik, hogy kinos halállal

ölték-meg. — A' F. Tsászfár-is nem régiben lováról le-efetnek hirteltetik vala' közönséges Levelekben; de minden szembe tűnhető ferelem nélkül. — Kotzim csak alig ha nem lángol eddig; mert a' mint a' Tsernovitzból jött Levelek bizonyítják, már ezen hónapnak 3-dikán a' F. Tsászfári Sergek, azon Muszka Sergekkel, mellyek már ekkor edgyesítettének vala, egész hadi erővel arra indulának, hogy az az Adrianopolynál őszve-gyűlt 60 ezerből álló Török Tábor meg-érkeznek, belé szállhatnának. Ezen Tábornál a' Tsászfár és Erdödi Hufzár Sergeinek viadalmi vitéségekről; a' Székely Hufzároknak sőt az Oláhoknak-is ditséretes magok vifeletekről nem győznek a' Német Levelek' írójji eleget írni. Itt edgy Hadnagyával és 15-öd magával szaladó félben lévő Székely Hufzár Káplár, Tifzje akarattya ellen, visszafert, és 9 Tatároktól 5 Székely foglyokat szerentséfen el-vett; kiket a' isatában fogtanak vala-el, és kötözve küldik vala ezen Tatároktól. Ezeknek leg-előbb köteleiket vagdalván-el; a' rab-kötéltől szabadultak is olly mérgesen dolgoznak vala az őket vivő Tatárok ellen, hogy a' 9 Tatárnak fejek-is el-vitték magokkal. A' Káplár edgy néhány dárda szuráfokat hozott visszafert; de többnyire karjain és lábain, mellyek gyógyúlhatok. Csernovitzban edgy isatázásban keresetül lött Hufzár fekszik vala az ispotályban, ki magát, a' sebeket vásárlott piatzon, igen ditséretesen vifulte vala. Ehez bémenvén edgy más Pajtásfa, így kiált-fel nagy örömmel hozzá beteg ágyából: Ugyé Pajtás ugyan megmosok az ilyen te — tette Tatárjít! 's ezzel csak bé-hunyá szemeit és meg-hala. Illyen a' Hufzár!

Triesbe érkezvén némely Ts. K. hajók, a' szokás szerént jó reggel örömknek jeléül ágyúkat sütöttek-ki; de az ágyus legéyek feledékenysége miatt, gollyóbissal valának két ágyúk töltve, melly gollyóbissok közül edgy, edgy Tanátsbéli embernek ablakán bé, és ajtóján ki-ment: meg-ijedvén fel-ugrik a' Tanátsbéli ember, az ablakához szalad, és tele torokkal kezdti a' lármát kiáltani, hogy a' Törökök el-jöttek: mások, a' kik a' hibából esett lövést észre vették, le-bevették az ő lármáját, mely néki valóban nem vala tréfa: a' másik ágyu-gollyóbiss még rendezebben viselte magát; mert edgy üvegesnek boltjába vetödvén; olyan apróra rontotta az üvegeket, hogy nem volt szükség többé azok az eltöréstől óhtalmazni. — Midön a' Török Követ Madridból el-akarna hazájába indulni, igen jelesen meg-ajándékoztaték: a' Spanyol Király adott néki egy gyémántos gyűrüt; melly 6 ezer Piásterre betsültetett, edgy Briliánt-rósát, mely 2 ezer Piástert ért; és azon-kivül adott kész pénzt is 2 ezer Piástert. A' napi-soldja (*diurnum*) 120 Piáster vala, melyet 84 naptól fogva ki-fogott. Ugyan a' Királytól kapott ajándékba 100 font Khinát, 10 vég drága posztót, a' szolgálai és útazása-számára pedig 7 ezer Piástert. Az Asturiai Hertzeztől kapa edgy gyémánt Körtvélyt ajándékba, mellynek árra 8 ezer Piásterre betsültetik: Gróf Florida Blánkától edgy igen drága gyémántos pixist; e' szerént meg-ajándékozva tiszteségesen el-kisérteték a' ki-kötő helyig, a' hól a' Spanyol Királynak hajói, és az ötet kísérendő nép készen állanak vala az el-indulásra.

Apróságok. Edgy Jakab István nevü Székely Huszár Káplár, más 4 Huszárokkal, nem

mesz-

mezfűze *Foltisényhez* 3 Törököt foga-el-a' napok-
 ban, a' kiknél 3 igen szép ezüst poharakat találá-
 nak. — A' múlt hónapnak 26-dikán a' *Lévener* lo-
 vas Sergéből 10 közember, edgy Hadnagy és edgy
 Káplár, a' Bukovinai széleken a' Török földre Ko-
 mandoba küldetvén, mint edgy 70 főből álló Tö-
 rökök reájok ütének; hól 3-man a' miénk közzül
 leg ottan el-esének; a' Hadnagy 5-tödmagával el-fo-
 gaték, és csak a' Káplár 2 köz-emberrel szaladha-
 ta-el. A' Tiszt született Frantziának iratik; a' Káplár
 Tseh fi, a' köz-emberek pedig minnyájon Né-
 metek valának. — Az edgyesult Muszka Tábornak
 hadi-Kantzelláriája Tsernovitzba vitettetett által.
 Itt Tsernovitzban szüntelen való ágyú dörgéseket
 hallunk (szól az író) 4-ed napoktól fogva, és éjjel
 nappal szemléljük a' Török helytségeknék égését; de
 még a' meg esett dolgokról nem tudunk bizonyost ír-
 ni. — Svabázt Várának vivásához, hól mint edgy
 4000 Törökök vagynak oltalmúl, 15-dikben már
 hozzá kezdettenek vala; sőt már 13-dikban a' Sán-
 czok és más tsatázó eszközök készen valának. Ezen
 Várnak meg-vételével igen könnyen járhatnak; né-
 mellyeknek ítéletek-szerént, Belgrádhöz; rövid na-
 pok alatt hallunk valamit. — A' Török *Gráditska*
 még máig is Török *Gráditska*; a' Bukovinában fekvő
 Sékelyek által el-vétetett Sóó aknát is a' Törökök
 visszavették. — Azon magát ditséretesen viselő
 Tolvaj Seregben igen sokan mondatnak lenni, a' né-
 hai bódogtalan emlékezetű *Hora Ur* Sergebéliek
 közzül is, kik nem mervén magokat otthon mutat-
 ni, most ezen Sereghez adták magokat.

Ezen hónapnak 13 dika igen nevezetes vala a'
 Pofonyiak előtt; mivel ekkor Hazánk *Primásza* Kár-
 di-

dinális Hertzeg *Bothyány* József Ur ö Eminentziája
 által 4 a' Felsőges Uralkadótól ki-neveztetett Magyar
 Püspök Urak szenteltetének-fel az ide való Káthe-
 drás Templomban. A' Püspök Urak ezek: Báró
Splenyi Ferentz Vázi Püspök; *Verhovázt Maxi-*
milián Zagrabiai Püspök; *Tengler József* Györi Püs-
 pök; *Fuchs Ferentz* Nyitrai Püspök. A' meg-ne-
 vezetett napon dél-előtti 9 orakor a' Kárdinális Ur ö
 Eminentziája 3 hat-lovú Pompa Hintokkal; mellyek
 közzül-egyikben maga ö Eminentziája más 2, u.
 m. Nagy, és Báró *Luzantski* fel-szentelt Püspök
 Urakkal; a' 2 dikán 2 ide való Káptalan Urak, T.
 T. *Bernkopf* és *Szili*; a' 3-dikban pedig az ö Emi-
 nentziája Udvarabéli 3 Papok ülnek vala. Ezeket,
 már a' Nagy Katedrás Templomban lévő fenn neve-
 zett Püspök Urak és az ide való Káptalanbéli Pap-
 ság harságó Templomi musika közt fogodván-bé a'
 Templomba, a' Nagy Oltárhoz és a' Romai Cere-
 moniák-szezént a' 4 Ujj Püspök Uraknak számokra
 készítettett 4 kisebb Oltárokhoz, mellyek már előre
 annak rendi-szerént el-valának készítve; Innen bé-
 gyülekezvén a' *Szentek-szentébe*, (*Sanctuarium*) fok
 oda-való és idegen Papi Rendnek, mind a' két Ne-
 men lévő Méltóságoknak jelen-való fokasága között
 a' Ceremonia 12 oráig tartta. Hogy ilyen alkalmat-
 oságkor öszve-tódúlt népnek rendeletlensége el-
 távoztathasék; 60 fegyveresek állanak vala 3. All-
 Tisztek alatt vigyázaton. Dél után a' Kárdinális
 Ur ö Eminentziája 40 személlyekre Afztalt terített-
 vén, a' főbb személlyeket meg-vendéglette, és dél-
 után az öszve-gyült Méltóságokat és a' Nemetsi ren-
 det igen szép Musika Zengések közt fogadta.

A' meddig több hadi-hirek érkeznek, addig említjük azt hogy Generál F. M. Lásci 4000 rel a Száva vizén által ment, de Svabáznak meg-vétele annyival bizonytalanabb hír vólt, mennyivel bizonyosabb hogy ezen hónap' 13-dikán vétetett ostrommal körül, 3 Batálion Gyalogság és ke és Húzfárság rekesztette-bé: benn a' Várba közel 4 ezer Törökök vszynak, kik edgyferibe ki-ütésben 26 tot magok közül el-vefztvén a' Várba visszsa üzetek, részünkről pedig edgy Stutzosnál több ezen alkalmatofsággal nem esett-el.

Hir-adás.

Mindeneknek adatik tudtokra, hogy minekutána Papp Susánna Felső-Orsi Iákos Ujvári Imre nevű Hitefsét hitetlenül el-hagyván, már mint edgy 20 esztendőktől fogva attól távúl titokban lappangana, és már most fenn említett Ujvári Imre a' Dunántúl való Kerületbéli Tábla alatt lévő Szaladi Törvényfzéknél azon hite-szegett Hitefsétől való el-vállását instálná; Papp Susánnának a' Törvény-szerént való meg-jelenésre és maga mentségére, a' fenn Nevezett Törvény-szék által 3 határok rendeltettek, u. m. I. Jun. 1. Aug. és 1. Oktober, ezen folyó esztendőben; mellyeken meg-nem jelenvén, a' következeseket magának tulajdonithatja. Költ a' fenn említett Törvény-szék gyűlésében; Szala-Egerszeg M. Várofsábam Mártz. 13-dikán 1788-ban.